

Nyfikenhetsvandring 10 - Alla dessa dagar (skapelsen del II)

Bidrag från Bengt Pleijel
2006-01-01
Senast uppdaterad 2007-11-27

Detta är nyfikenhetsvandring 10 Kära surfare och nyfikenhetsupptäcktsvandrare! Förra vandringen träffade vi Jordens skapare. Den handlade om Jordens skapare och du.

Den här gången får du harkla dig en smula så att strupen blir ren och klar. Nu vill jag placera dig i en stor kör av blommor och fåglar och humlor och naturvetare och nobelpristagare och professorer och skolmagistrar och alla andra kloka och tänkande människor för att sjunga Skapelseberättelsens lovsång. Följande fyra sånger får du vara med om att sjunga: Alla dessa dagar då Himmelens Gud berättar för oss om skapelsen.

Alla dessa dagar då Himmelens Gud gör urtid till nutid.

Alla dessa dagar då Himmelens Gud smäller av en Big Bang! Pang!

Alla dessa dagar då Himmelens Gud gör mängder av uppfinningar.

En som tycker att du passar bra i denna kör

är din vän och medvandrare

PS.

Lämpligt bibelställe att öppna för detta avsnitt är 1 Mosebokens första kapitel JORDENS SKAPARE. Jordens skapare (Del II: Alla dessa dagar)

då Himmelens Gud berättar för oss om skapelsen

Man räknar i bibelforskningen med att bibelns skapelseberättelse säkerligen haft en lång tillkomsthistoria. Tankarna har långsamt slipats fram. Den store Inspiratören- den helige Ande - ger inte allt på en gång.

Någon gång på 400-talet får någon - förmodligen en präst - skriva ned den i dess nuvarande utformning. Det han då skriver ned inte endast en skildring av något som hände för mycket länge sedan. Han talar in ett alldeles bestämt budskap till sin tid. Och till vår! Och han gör det på Guds uppdrag. Tiden på 400-talet f Kr liknar mycket vår egen tid. Den är pluralistisk. Åsikter, uppfattningar, trossatser i pluralis snurrar runt. Israel är inte en isolerad ö i den orientaliska världen. Karavaner från många håll vandrar igenom landet. Folk från Egypten träffar folk från Persien som träffar folk från Jerusalem som träffar folk från Grekland ... Och vid motellen sitter de om aftnarna och diskuterar....

Därför kunde också då människor gå där och undra: Vad ska man tro? Egyptierna säger att solen, Re, är den förnämsta gudomligheten. Kananéerna talar inte bara om Baal, fruktbarhetens gud utan också om Astarte, mån- och modergudinnan. Grekerna dyrkar både solen och månen. (Och det gör ju också svenskarna). Folk från Babel säger att världen kommit till genom att guden Marduk dödade det förskräckliga odjuret Tiámat och sedan klöv det i vår delar. Av den ena hälften gjorde han himlavalvet och av den andra jorden.

Nej! NEJ!! NEJ!!! Ropar bibelns skapelseberättelse. Före allting finns GUD. En stor varm kärlek. Här finns inte ett spår av drakars och onda makters intriger. Luften är ren och frisk. Med lycklig självklarhet konstateras att allting har sitt ursprung i Gud.

Är inte detta ett budskap också till vår tid? Det vi ser runtomkring oss har inte ramlat dit så av en händelse. Det är GUD - inte slumpen, inte ödet - som är alltings upphov.

Bakom min tillvaro står ett DU. Inte ett DET. Inte ödet.

En stor varm kärlek ville mitt liv. Och i skapelseberättelsen berättar Gud om hur det hela började.

då Himmelens Gud gör urtid till nutid Lägga märke till de fem orden: öde, tom, mörker, djupet, vatten. Dessa ord är beteckningar för KAOS. Kaos är det oordnade. Det farliga. Det livshindrande. Virrvarret. Oredan. Allt var huller om buller.

Över detta urtidkaos svävar Guds Ande. "Bibel 2000" säger att en gudsvind svepte fram över vattnet. Det hebreiska ord som här används, kan betyda både ande, vind, storm. Guds Ande, Guds ruach, skildras som en mäktig kraft. Anden kan komma som en stilla susning men Anden representerar också det kraftiga, det effektiva, det verksamma i Guds väsen. Anden och skapelsen hör ihop. Det är Anden som gör levande (Joh 6:63). Guds Ande svävade över vattnet

(En gudsvind svepte fram över vattnet).

Med det uttrycket låter Gud den bibliske författaren inte endast beskriva vad som hände "i begynnelsen". Han låter honom tala in en tröst till sin tid. Och till vår! Urtid talar till nutid: Det onda, det mörka, det svåra, allt det som vill suga mig ned i djupen, det står under Guds kontroll. När jag känner ödsligheten och tomheten långt ner i själen, när "mörkret begär mig" och jag sjunka ned i förtvivlans djup, då är jag ändå i Guds hand! Ingenting får ske utanför hans maktområde.

då Himmelens Gud smäller av ett Big Bang! Pang! Och Gud sade: Varde ljus! Och det vart ljus.

Bibel 2000: Gud sade: "Ljus, bli till!" och ljuset blev till. När Gud talar då sker någonting. Gud sade ... och det vart ..

Genom ett ord från Gud springer världen fram ur Guds skaparhand. Skapelsen blir till därför att Gud vill den. Gud vill blommorna. Och fåglarna. Och kattungarna. Och spindlarna och maskarna. Och dig och mig! Det första Gud skapar är LJUSET. En explosion av värme och ljus strömmar ut från Gud. Allt detta sker genom Guds maktfyllda ord. Vår tids vetenskapsmän har olika teorier om världens uppkomst. En av dem är den s.k. explosionsteorien. För 4 - 7 miljarder år sedan, säger man, skulle all materia varit koncentrerad i en enda klump, som bara existerade ett ögonblick och sedan exploderade. Solar och planeter skulle vara skärvor av denna "urexlosion".

Detta fick den bibliske författaren skriva ned. Han begrep säkerligen inte ett dugg av vad han skrev. Precis som du heller inte alltid begriper vilka geniala tankar du strör omkring dig.

Förmodligen tänkte skapelseberättelsens författare på något helt annat än big-bang-teorier. Han menade att han fick tala in ett budskap till sin tid: Ljuset är ingen gudomlighet, som babylonierna säger. Det är bara en naturkraft. Det finns bara en Gud.

Och Gud såg att ljuset var gott; och Gud skilde ljuset från mörkret. Och Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Och det vart afton och morgon, den första dagen.

(1 Mos 1:4-5) Ljuset är gott. Men mörkret kallas inte gott. Gud tar inte bort mörkret. Mörkret förbli mörker. Men nu kommer det under Guds kontroll. Varje natt får mörkret komma fram och härska över Guds skapelse. Varje morgon får mörkret försvinna, berövad all sin makt. Varje morgon är en påminnelse om att det är Gud som håller hela världen i sin hand. Mörkret, det onda och det svåra, hålls inom en gräns. Detta är en tröst för var och en som gärna ser mörkt på allt. "Det gryr en morgon dock till sist".

När det sägs att Gud ger ljuset och mörkret namn så betyder det att Gud är ljusets och mörkrets Herre. För österlänningen är namngivandet ett uttryck för makt.

Aftonen nämns före morgonen. I hela Orienten räknar man dygnet från solnedgång till solnedgång, från afton till afton.

Jordens skapare

Alla dessa dagar

då Himmelens Gud gör mängder av uppfinningar De olika skapelsedagarna: Första dagen: Gud skapar

Andra dagen: Gud skapar

Tredje dagen: Gud skapar

Fjärde dagen: Gud skapar

Femte dagen: Gud skapar

Sjätte dagen: Gud skapar

Sjunde dagen: Gud ljuset. 1: 3-5

himlavalvet. 1: 6-8

jord och hav. 1: 9-13

planeterna. 1: 14-19

fågel och fisk. 1: 20-23

djur och människor. 1: 24-31

vilar. 2: 1-3 Sju dagar tog det för Gud att uppfinna världen. Vad menas med DAG?

Här kommer fem olika svar. Ordet DAG = 24 timmar.

Då betyder det att Gud skapade världen på $6 \times 24 = 144$ timmar? Men det underliga är att man i skapelseberättelsen räknar med dagar även då det ännu inte fanns någon sol. Solen kommer ju först på fjärde dagen. Ordet DAG = lång tidsrymd.

Man kan också tänka sig att stå någonstans på Guds sida och se ordet DAG med hans ögon. En dag är för Herren såsom tusen och tusen år såsom en dag. (Så såg både Petrus det och gudsmannen Mose, se 2 Petrus 3:8 och Psalt 90:1,4). Vi som fått senare tiders naturvetenskap i blodet vill ju gärna läsa in tankar på väldiga tidsrymder i detta ord idag. Det verkar som om både Petrus och Mose var rätt så moderna! I Bibeln kan också ordet DAG användas för att beteckna en historisk tidsperiod. I 1 Mos 5:5 står det ordagrant "alla Adams dagar som han levde" och man menar här år. Se också Psalt 72:7 och 77:6 Ordet DAG har ett budskap: Skapelsen har skett i tiden.

Förmodligen var det en präst som på 400-talet fick skriva ned dessa tankar. Han hade säkerligen inte några moderna naturvetenskapliga idéer i tankarna. När han talar om dagar vill han säkerligen säga att skapelsen har skett här i tiden. Skapelsen är inte en förhistorisk myt. Den är inte en legend eller saga. Den har inträffat här i tiden. Ordet DAG = prästerlig pedagogik.

Man skall nog inte pressa ordet DAG för mycket. Ordet ger kanske endast en konstnärlig ram för skildringen. Eller en pedagogisk hjälp åt den som lyssnar. Åtta skapelseverk delas in i sex delar. Denne präst på 400-talet uttrycker sig som alla präster gör (eller åtminstone som de gjorde förr i världen, på den gamla goda tiden): "Så säga vi nu för det första...och för det andra och för det tredje..." Ordet DAG = ett ord med musik i.

Skapelseberättelsen är en lovsång till Gud. Den skildrar en arbetsvecka tillsammans med himmelens och jordens skapare. Första Mosebokens första kapitel kan hjälpa oss att hitta en ny ton i vår vardag. Man kan se de sex dagarna som de sex strängarna på en gitarr. De sex strängarna vilar på klanglådan, precis som de sex dagarna får sin vila i den sjunde. Klanglådan ger djup och mening åt strängarnas toner. Den sjunde dagen, Herrens dag, kan ge melodi åt hela arbetsveckan. Skapelseberättelsens glädje till oss är lika outtömlig som musiken i en gitarr!

(del 3)